

Josef Hyánek

životopis

Pan profesor Josef Hyánek se narodil 27. 7. 1933 v obci Velíková na Valašsku. Do školy chodil nejprve do obecné školy vzdálené dva kilometry, poté navštěvoval měšťanskou školu ve Fryštáku, která byla ve vzdálenosti pět kilometrů. Na gymnázium pak jezdil autobusem do šestnáct kilometrů vzdáleného Zlína. Ráno musel zpravidla ještě odvést krávy na pastvu a pak rychle na autobus nebo na kole či na běžkách do školy.

Maminka byla silně věřící katolička a pracovala ve Zlíně u Bati ve fabrice na punčochy. Tatínek byl masarykovec a socialista. Pracoval na Ostravsku na stavbách pevností. Za války pak také pracoval u Bati.

Za války jako malý chlapec vídal partyzány z 1. československé brigády Jana Žižky z Trocnova. V noci pro ně nosil jídlo ke svému strýci do myslivny ukryté v hustých lesích. Cestou musel projít kolem pověšených partyzánů, které Němci pověsili pro výstrahu. Odměnou za velký strach, který ho v noci v lese provázel, pro něj bylo setkání s majorem Murzinem, náčelníkem brigády. Vzpomíná, že Murzin byl vousatý, nosil motorkářskou kuklu a ruský bubínkový automat.

Původně měl studovat na přání maminky jako nejstarší syn na faráře, ale vzhledem k poválečné situaci v Československu nastoupil na Lékařskou fakultu do Olomouce. Díky přimluvě své babičky mohl bydlet s dalšími studenty na tamní faře. V roce 1953 byl vyšetřován kvůli náboženským aktivitám, a tak raději přešel na Fakultu dětského lékařství UK v Praze. Během studií si nejprve přivydělával jako zedník, poté jako demonstrátor na lékařských ústavech. Zde se setkal s významnými lékaři té doby – prof. Benešovou, doc. Homolkou, prof. Brdlíkem a především s prof. Houšťkem. Roku 1957 promoval a jako výborný student – měl červený diplom – si mohl zvolit, kde by chtěl nastoupit do zaměstnání. Zvolil si Valašsko, odkud pochází. S umístěnkou se hlásil na dětském oddělení Nemocnice ve Vsetíně u pana primáře. Tam ho ale nepřijali. Až později se dozvěděl proč. Na toto místo byla přijata dcera zdejšího primáře.

Pracoval pak na dětském oddělení v Uherském Hradišti u doc. MUDr. Palackého a doc. MUDr. Morese. V roce 1958 se opět vrací do Prahy na oddělení klinické biochemie VFN Praha, kde skládá 1. a 2. atestaci z pediatrie a genetiky. V roce 1960 zahájil screening fenylyketonurie a ostatních dědičných metabolických poruch ve VFN Praha. Jeho práce se významnou měrou podílela na povinném zavedení screeningu fenylyketonurie od roku 1975 a screeningu hypothyreózy od roku 1976 u novorozenců v Československu. Od roku 2016 se v České republice u novorozenců vyšetřuje 18 onemocnění.

Profesor Hyánek je členem řady odborných společností – České společnosti klinické biochemie, České společnosti lékařské genetiky, České pediatrické společnosti, České společnosti pro vady pohybového ústrojí a České společnosti pro patofyziologii – společnosti pro aterosklerózu. Od roku 1994 do současnosti se stále aktivně věnuje pacientům s hypercholesterolémií v Nemocnici Na Homolce. V roce 2013 byl za celoživotní přínos oboru oceněn Zlatou pamětní medailí České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. V roce 2015 byl oceněn Stříbrnou medailí předsedy Senátu.